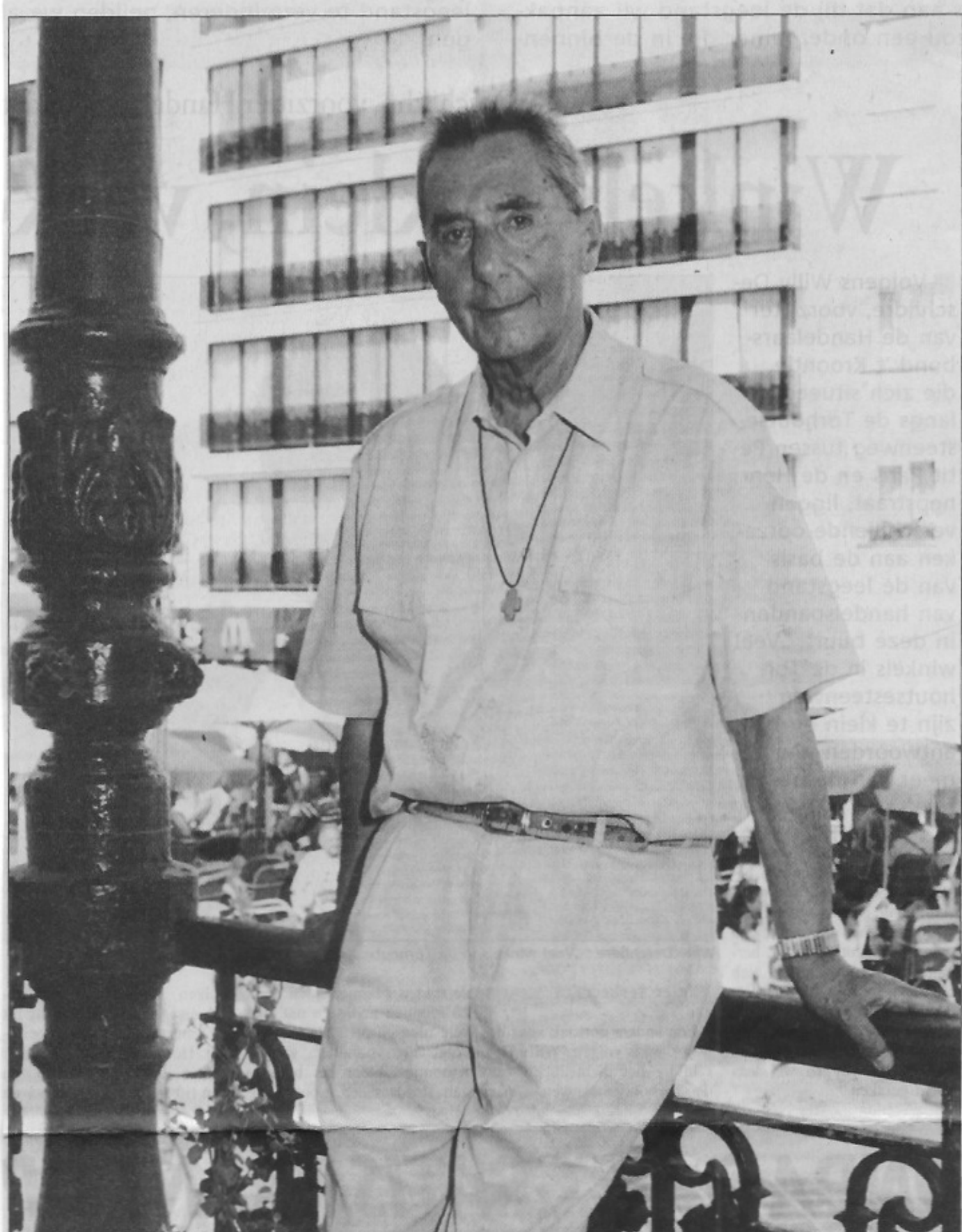

Priester Joseph Donnay trok vanuit het leraarschap voor 12 jaar naar Oostendes prachtigste Godshuisje

Duinenkerkje

met neus in zand en zee

Pronkend op de kiosk van het Oostendse Wapenplein kan Joseph Donnay zich niet gelukkiger voelen. Hij is zondags nog altijd aalmoezenier in de Imbo, Belgisch Zeeinstituut op de zeedijk van Mariakerke. Even paraat houdt hij aleens in Brugge of Kortrijk een bezinningspreek. De wereldse genoegzaamheid zal voor priester Donnay wel reizen zijn. Hij kan vertellen over het natuurdronken IJsland, Groenland en Chili en een sakkere rode looper uitrollen voor Petra (Jordanië), Machu-Pichu (Peru) en Taj Mahal (Indië), voor hem de mooiste cultuurdragers. Heeft Joseph het over de Amerikaanse Grand Canyon en Niagarawatervallen, dan vertellen de blinders in zijn ogen hoe heel dichtbij hij daar God heeft aangevoeld. (Foto ET)

■ Geboren in de Poperingse hoppelstreek kon Joseph Donnay geen genoeglijker studententijd meemaken. Van de nonnes Penitenten ging het naar het Sint-Stanislascollege waar hij taalkunde als genoeglijkste materie aan het hart drukte. Zelfs het akelig moeilijke Hebreeuws baarde geen zorgen. Dusdanig kon de weg naar een leraarschap van acht jaar middelbaar en 23 jaar hoger onderwijs niet mooier versierd. Eens met pensioen was de show nog lang niet over: „Ik heb u nodig”, zei monseigneur Roger Vangheluwe, „en dit voor het o zo kunstgeile Oostendse Dunekerkje, waar baron James Ensor begraven ligt. „Ik heb me helemaal kunnen uitleven in dat godshuis waar Oostendenaars worden gedoopt, waar ze trouwen en begraven worden. Om niet te spreken van de duizenden mensen die van overal de zulle van de kapel platlopen.” In februari 1992 werd de kerk door de VRT uitgekozen om er rechtstreeks de zondagsmis uit te zenden. „Het mooiste alhier is niet mijn kerk, zei ik toen, maar jij, de gelovigen”, weet Joseph Donnay nog.

Nakomertje van zussen Yvonne (nu 84) en Elisabeth (nu 79) was Joseph de lieveling van vader Alexandre Donnay, brigadecommandant sectie Poperinge bij de rijks-wacht. „Vader was een Waal uit het Dinantse die geen Frans praatte waar het niet paste: zij het gebrekkig, dan sprak hij ook Nederlands. Moeder Bertha Swertvaegher was een eenvoudige huismoeder uit de hoppelstreek, die alles over had voor haar drie kinderen en suikerzieke man.”

Je bent opgegroeid in de hoppelstreek.

Joseph Donnay: „Met de KSA beleefden we gouden tienerjaren en kregen er alles wat we misten in het onderwijs: sport, ontspanning en samenzijn. Kreeg ik de fietspedalen rond en zwom ik schoolslag, dan heb ik als linksbuiten — zij het per ongeluk (sic) — nog goals gemaakt ook!”

Je moet ook de 'Lovie' goed kennen.

Joseph Donnay: „In die groene weidsheid praticeerde dokter Sierens ooit in het aldaar gelegen kasteeltje, toen de Lovie nog een instelling was voor tuberculozen. In strenge vorst-winters kregen we van de collegeprincipaal *ijscongé* om op de Lovievijvers te gaan schaat-

sen. De geslepen ijzers op de rug, trokken we er toen met honderden studenten te voet naartoe. Ooit zou de winnende Tour-de-Franceploeg van Romain Maes in de Lovie een ereronde rijden. Naar het schijnt was zelfs koningin Elisabeth aanwezig.”

„Met Hebreeuws kun je de bijbel lezen in de oorspronkelijke taal”

Taalkunde was altijd je sterkste vak.

Joseph Donnay: „Buiten Nederlands, Frans, Engels, Duits ken ik redelijk goed Spaans. Ik studeer nog altijd graag oude talen als Latijn en Grieks. Thans maak ik mijn zesde jaar Hebreeuws mee: een taal die akelig moeilijk is, maar waarmee je de bijbel kunt lezen in zijn oorspronkelijke taal.”

Lagen muziek en dictie je?

Joseph Donnay: „Ik volgde notenleer en mocht in het seminarie als koorlid al eens so-

lozingen. Ik ben ergens door muziek gepassioneerd: ik heb trouwens honderden cd's liggen. Als kapelaan van het Dui-nenkerkje kon ik heel goed weg met de liturgische gezangen. Ik leerde piano spelen en maakte als tiener deel uit van het banjo-ensemble van het college. Wat dictie betreft kon ik goed voordragen en vertolkte in mijn studententijd menige toneelrol.”

Je werd rond je 14de naar het priesterschap gedreven.

Joseph Donnay: „Behalve gymnastiek hadden priesters het in het college en bij de KSA voor het zeggen. Een voortdurend contact dat bij mij een rol speelde: ik wou eveneens lesgeven. KSA'er, mis-

dienaar, vlam aan religieuze contacten en tante-non Elisabeth waren tenslotte de finale prik tot de priesterroeping."

De weg naar de wijding...

Joseph Donnay : „Rond mijn 19de trok ik naar het Klein Seminarie in Roeselare. Daar studeerde ik een jaar filosofie. In Leuven deed ik vier jaar

theologie. Ik specialiseerde me naderhand in Duitsland nog drie jaar in 'de Duitse taal.'"

Nooit op een meisje verliefd geweest ?

Joseph Donnay : „Ja, ergens van ver. Zonder avances te maken, kon ik goed met haar overeenkomen. Net als ieder andere jongen zag ik in mijn

Poperingse tijd dat het ene meisje veel mooier en liever kon ogen dan het andere."

Hoe ziet jouw boulevard van het leraarschap er uit ?

Joseph Donnay : „Gestart op mijn 26ste stond ik in het Brugse Sint-Lodewijkscollege vijf jaar voor de klas en in het Blankenbergs Sint-Pieterscollege drie jaar voor de klas in het middelbaar onderwijs. Vervolgens heb ik 23 jaar lang in Kortrijk in het Hoger Instituut voor Handel en Talen les gegeven : een instelling van om en bij de 1000 studenten

„Ook ik zag dat het ene meisje mooier was dan het andere”

die zich specialiseerde in boekhouding, marketing, secretariaat... en waar Duitse taal en letterkunde mijn ding waren."

Joseph Donnay : „Met een vriendelijk bonjourje raak je in het diepste van de mensen binnen en voel je gemakkelijker hun thuisleven aan. We ontzegden topdagen nooit hun feestelijke toon. Daarbij veronachtzaamden we nooit of nimmer het West-Vlaams dialect : tijdens de liturgie spraken we Nederlands maar op straat praten we iedereen het rauwste *patois*."

Je had iets speciaals met kinderen...

Joseph Donnay : „We sprongen regelmatig de Vermeylenschool binnen en schoten goed op met de godsdienstlerares, Christine Zeebroeck. Het liet ons toe met de kinderen over de bijbelverhaaltjes te praten. We gebruikten nooit heel geleerde woorden. Jezus, zei ik hen, was een heel bijzonder mens die veel beter dan ik kon lesgeven. Iemand die ook veel beter dan de beste dokter mensen kon helpen en genezen. Jezus was een zodanige flinke man, dat je echt mocht zeggen dat hij van God was gezonden. Vanuit de Vermeylenschool trokken we veel jongeren aan. Als het kleine grut ter kerke

trekt, zijn ma, pa, oma en opa binnen de kortste keren eveneens van de partij. Er was natuurlijk nog de Rosa Mystica in de Duinhelmstraat, de kleuterschool van het O.L. Vrouwcollege."

Je garandeerde het Duinenkerkje een heel sterke muzikale background...

Joseph Donnay : „Al hou ik heel veel van het Gregoriaans, dan heb ik toch ook heel veel aan de frisse klanken van het modernisme. Een breedgevoeligheid waarmee ik wegkon in verschillende koren. *Ter Duinenkantoorij* was een meerstemmig koor van 20 volwassenaars. *De Muzenschuit* betrof meisjes : de *Maxi's* van 18 tot 20 jaar en *Mini's* vanaf 14 jaar. Er waren dan nog de instrumentale groepen : *De Zandkorrel* : zes jongens en meisjes o.l.v. Mieke Goetge-

Leraar met pensioen runt als kapelaan het Duinenkerkje

beur en *De Zeester* : jongeren van 8 tot 16 jaar. Groep die ik zelf oprichtte."

Hoe flamingant ben je als Vlaming ?

Joseph Donnay : „Zeer Vlaams zonder separatist te zijn. Voor mij moet Vlaanderen niet apart zijn van België. Ik ben een confederalist die mezelf terugvindt in het één-zijn van Vlaanderen, Wallonië en Brussel... waarbij iedere streek zijn rechten behoudt. Voor mij is een koning stabiel, representatiever en geloofwaardiger dan een president. Daarbij goedkoper..."

Wat betekent de Koningin der Badsteden voor jou ?

Joseph Donnay : „Ik hou nog altijd verschrikkelijk veel van Poperinge... maar ik zou vandaag nergens anders willen wonen dan hier in het hart van Oostende : 5 hoog boven de Falstaff, dat is toch wel formidabel zeker !"

Roepingen, zondagsmis en homohuwelijken

„Men mag het woord huwelijk niet misbruiken”

■ Men kan het niet tegenspreken dat roepingen almaar afzwakken en heel wat christenen het bijwonen van de zondagsmis allang geen plicht meer vinden. Vraagtekens die door de pauselijke afwijzing van homohuwelijken niet klaarder ogen.

„Momenteel gaan er inderdaad heel wat minder jongens voor priester. Net zoals het klooster heel wat minder meisjes weet aan te trekken. Ik zou daaruit niet concluderen dat jongelui minder idealistisch zijn dan vroeger. Het celibaat mag evenwel niet worden onderschat”, zegt priester Joseph Donnay.

Zondagsmis verliest nog steeds aan populariteit.

Joseph Donnay : „Het gevoel *verplichting* is verleden tijd : veel mensen zijn nog heel godsdienstig, maar hebben er geen nood meer aan om naar de kerk te gaan. Ofwel gaan ze in stilte op hun manier en op de dag die hen schikt.”

Wat vind je over het feit dat de paus de homohuwelijken afwijst ?

Joseph Donnay : „Al heb ik hieromtrent geen gezag, dan wil ik daarover toch even mijn gedacht zeggen. Ik zou het woord *huwelijk* voorbehouden aan man en vrouw die samen een gezin stichten. Voor diegenen die met mensen van eigen geslacht willen samenwonen, zou ik het houden bij een *homoccontract*. Niets belet homo's en lesbiennes om samen te wonen en rechten en plichten te hebben. Men mag evenwel geen misbruik maken van het woord huwelijk. Men kan een fles water toch ook moeilijk een fles wijn noemen...”

Spilliaert en Holmes zouden de sacrale sfeer van de Ensortombe niet storen

„Spijtige concessiestop op het kerkhof”

■ Het Duinenkerkje eert de H. Rita, bij wie menige kaars wordt ontstoken omdat ze als reddende engel voor onmogelijke gevallen wordt aanzien. „Het *Dunekerksje* heeft een ziel... dit in tegenstelling tot veel godshuizen die veel weg hebben van een hangar, een atelier of een zielloze grote ruimte”, aldus Joseph Donnay.

Op de dodenakker van het godshuisje slaapt baron James Ensor zijn eeuwige rust wat veel mensen en niet minder kunstenaars aanzet tot een wandeling. De weduwe van Gerard Holmens kwam priester Donnay opzoeken, omdat ook zij haar man op Oostendes rustige uitkant wou laten begraven. Joseph Donnay : „We zetten hiervoor stappen bij het stadsbestuur, dat wel begrip had, maar het gangbaar concessieverbod niet kon nege-

ren.”

Blijkbaar liet de H. Rita julie in de steek...

Joseph Donnay : „Jammer dat men het voorbeeld van Parijs niet volgde, dat met Père Lachaise wel een rustplaats aan zijn grote kunstenaars voorbehoudt. Er hadden daar bezijden de Raversijde duinen gewis nog veel andere *Oostendse groten* uit de kunstwereld kunnen begraven wor-

den. Denk maar aan Leon Spilliaert...”

Heb je van James Ensor leren houden ?

Joseph Donnay : „Jawel, al heeft het toch een tijdje geduurd voor die appreciatie bij mij helemaal doorbrak, gewoon omdat de hele bedoening van schelpen en maskers mij niet zo zeer aansprak. Door in de Koningin der Badsteden te leven schiep ik mij de kans om het hele werk van baron James van wat dichterbij te leren kennen : van het plaatselijke museum tot Antwerpen en het Amerikaanse Californië dat met Ensors *Blijde intreden van Christus in Brussel* — ontroert zelfs Indianen — kan stoefen. De zachtaardige Ensor is inderdaad een periode in zijn leven rijk waarin hij zonder schelpen en maskers het

ereschavot van de kunst beklom. Ironie en spot zullen ergens wel de overgevoelige keerzijde van de Ensormedaille zijn, zeker.”

Het Duinenkerkje heeft een aandoenlijke architectuur.

Joseph Donnay : „Het altaar pronkt met een vleug artistieke barokstijl, terwijl het houtwerk van preekstoel, communiebank, oksaal en alles omvattende lambrisering wel tot het mooiste van de kerk mag aanzien worden. De offertafel is gemaakt in de vorm van een graftombe. De in trapstijl gemaakte mooie vloeren flatteren al even kunstvol het Duinenkerkje. Als een grandioos schaakbord ogen de zwart-witte tegels je toe. De zijbeuken zijn van een later tijdperk en boeten wat schoonheid in.”